

Travsällskapen måste ta tillbaka kontrollen över verksamheten från ST och ATG. Sedan 1970-talet har banorna blivit mer och mer bidragssökare och behöver tänka i nya banor när marknaden är i förändring, anser insändarskribenten.

Foto Mia Törnberg

Banorna och de förlorade hästägarna

Handlingsförlamning?

Det som man kunde förutse skulle hända, redan vid sekelskiftet, har nu blivit en verklighet. Hästägarekåren har inte bara blivit väsentligt äldre utan även mycket mindre. En effekt av detta har inneburit en halvering av antal födda föl per år på grund av vikande efterfrågan.

Detta märks tydligt redan detta år i startlistorna och det kommer med hundra procents säkerhet bli betydligt värre de kommande åren. Dessutom är travtränare stora hästägare, mot sin vilja, och vi har fått en liten grupp som äger allt fler. Inte mycket kvar av folkrörelsetanken.

Det är därför med stor förvåning man läser att tävlingsprogrammet 2019 blir ungefär detsamma. Problemet är ju akut! Hur tänker man? Färre lopp per dag och bana! Det kan väl ändå inte vara så att man menar att hästarna måste flyttas kors och tvärs över landet för att fylla upp den hästbrist som är uppenbar och mycket stor vid många banor.

Att hästägarna skall stå för transportkostnaderna, idag 150 miljoner kronor enligt Sulkysport, lär knappast kunna främja att ens behålla befintliga hästägare.

Visst behöver vi, för såväl sport som spel, att hästar från olika räjonger möter varandra. När det gäller V75, V86 och kanske även V64 är detta självklart och det är därifrån den avgörande intäkten från spelet kommer. Det handlar då om kanske 1.000 lopp alternativt 2.500 per år. De övriga, 6.000-7.000 sidolopp, vid breddagar och i vardagstrav, fördelas utifrån där hästarna finns och med hemmafördel. Detta borde vara en självklarhet.

Östergötlands Travsällskap har motionerat om hemmafördel för lägre klasser, vid två

tillfällen, vid årsstämmor och fått avslag. Vem bryr sig om hästar och hästägarekonomi?

När det gäller hästägarekonomi är veterinärkostnaderna hemska. Det sprutas mer än någonsin. Det primära verkar dock bara vara behörighet, vem som håller i sprutan, och karenstider. Hästhälsa och kostnaderna för hästägare verkar vara sekundärt.

En grundorsak till det ökade behovet är uppenbar i de allt högre hastigheter som i synnerhet yngre hästar tävlar i. Utslagningen är stor och våra hästar gör allt färre starter. Banorna, som förtjänstfullt byggdes om på 1970-talet och anpassades till de hastigheter som då gällde, är desamma.

En lösning på problemet är att bygga större banor, framför allt med vidare kurvor, och lämpligare material i bankroppen. Visst, det är stora investeringar, men ändå små jämfört med vad som satsats på marknadsföring av spel och att synas i tv, det senare parallellt med ATG-live.

Vilka är då problemägare?

Travsällskapen, de och inga andra! På något sätt har de sedan 1970-talet släppt allt ansvar för ekonomi och utveckling, till sin serviceorganisation, och ATG och blivit mer av bidragssökare. Det är hög tid att tänka nytt utifrån de akuta problemen, men framför allt utifrån den kommande spelmarknaden. Ingenting kommer att vara sig likt!

Det som hastar allra mest är att behålla nuvarande hästägare och samtidigt rekrytera nya. Att då bortse från hästägarekonomi är naivt! Man måste väsentligt öka prispengarna genom att frigöra medel genom stora kostnadsreduktioner, såväl inom sällskapen själva som i den egna serviceorganisationen och sportens egna spelbolag, ATG.

Potentialen är stor. Man får framför allt

inte sitta ner och vänta på effekten av den nya spelmarknaden och lägga allt ansvar på staten.

År 2014 gjorde man det bekvämt för sig och hängde upp travets framtid på att ATG skulle lyckas med nya spelformer. I varje normalt företag och hushåll vet man att kostnaderna måste anpassas till verkligheten och att man kan rå över dem bättre än intäkterna. Ingen överlever i vart fall på enbart hög omsättning.

Det kommer att bli nödvändigt med stora strukturella förändringar vad gäller våra banor. Alla kan inte drivas som idag och vi kan definitivt inte utveckla och satsa på alla. Spelbolagen kommer i vart fall inte behöva det.

Samtidigt vill vi travälskare inget högre än att ha ett levande Trav-Sverige och en stor bredd är nödvändig för såväl sport som spel. Lösningen är en "Lyckselemodell", se Travrondens reportage. Det krävs inga stora driftsbidrag, men framför allt att man inte tar pengar från dem. Det finns ännu många duktiga ideellt arbetande människor inom travet i vårt land. Stötta dem och det finns hopp!

Tyvärr är det inga problem att se de slitningar som kommer att bli mellan våra travsällskap, de stora och de små, de med många hästar och de med få, och så vidare.

Hur kommer spelbolagen att agera? Naturligtvis kommer de att välja godbitarna först och inget kan hindra dem att gå direkt till det enskilda travsällskapet. Det är självklart på en fri marknad.

Förhoppningsvis kan de ledande travsällskapen nu mobilisera kompetenta krafter och samarbeta för att få bra avtal med spelaktörerna. Att hålla ihop "familjen" kan bara göras om de stora leder jobbet, tänker långsiktigt och även fördelar medlen utifrån var hästarna finns i vårt avlånga land.

Torbjörn Ylvén,
uppfödare och hästägare